

“BİR YOL HARİTASINA İHTİYACIMIZ VAR”

Makina Mühendisleri Odası'nın 1988-89 yıllarında ülkedeki ilk kaynak mühendisliği eğitimlerine iki dönem ev sahipliği yaptığını anımsatan Melih Şahin, kurumsallaşamama nedeniyle duran bu eğitimlerden 42 kaynak mühendisi uzman yetiştirdiğini ve kendisinin de o ekibin ilk mezunlarından birisi olduğunu söyledi. Bu eğitimlerin Alman Kaynak Cemiyeti'nin direktifi çerçevesinde yapıldığını ve kurallarının ülke şartlarına göre ülke imkânlarını kullanarak özgün nitelik taşıyan bir yapıda gerçekleştirildiğini belirten Şahin, kaynak teknolojisi alanındaki kongrenin de bu süreçte doğduğunu ve kurumsallaştığını kaydetti. Bugüne kadar gerçekleştirilen 6 etkinliğe 346 akademisyenin katıldığını, 152 makale sunulduğunu ve alana ilişkin sorunların tartışıldığı 8 panelin de düzenlendiğini ifade eden Şahin, “Bu panellerin çıktıkları tarihe birer kayıt olarak geçmiş vaziyette ve bugün konuştuğumuz birçok şeyi belki o günlerde de konuşmaya başladığımız ve bazı şeyleri de çözdüğümüzü görüyoruz” dedi. Çok ağır gittiklerini; ama bir “mehter takımı” anlayışıyla ilerlemenin olmadığını söylemek de istemediğini dile getiren Şahin, 2000 civarında konunun ilgilisi insanın bu süreçlerde bir araya getirildiğini ve Oda periyodiklerinin de kendilerine her zaman ev sahipliği yaptığını belirtti. Melih Şahin, Mühendis ve Makina dergisinde bugüne kadar 300'ün üzerinde bilimsel makale yayımlandığını, teknik yayın alanındaki sıkıntının da olabildiğince Oda imkânlarıyla karşılanmaya çalışıldığını ve alana yönelik kitaplara Oda'nın her zaman ev sahipliği yaptığını, yapmaya da devam ettiğini ifade etti.

“Oda Destek Unsuru Olabilir”

Odanın alanda sanayi kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yaptığını açıklayan Şahin, eğitim ve belgelendirmede ciddi bir denetimsizlik ve kuralsızlık bulunduğu dikkat çekerek şöyle

konuştu: “Özellikle de 'kaynakçı belgelendirme' alanında sıkıntı olduğunu hepimiz söyleyebiliyoruz. Yaşanan sorunların temel nedenlerinden birisi olarak ulusal örgütlü bir yapının olmaması tespitimiz var. Bu mevcut fiili durumu da körüklüyor. Yani, affınıza sığınarak, 'çantacı' tarzı insanların cirit attığını bu ortamda hepimiz biliyoruz. Buradaki birtakım küçük çıkarlar sisteme zarar verdi, vermeye de devam ediyor. Odanın uyguladığı kaynak uzmanı mühendis çalışması aslında özgündü. Yani bizim değerlerimiz vardı. Kurallarını her ne kadar bir yerden devşirmişsek de kendimizi adapte etmiştik. Buna vurgu yapmak istiyorum, bu yapıyı açıkcası özlüyoruz. Personel Belgelendirme Kuruluşunu bu anlamda değerlendirmemiz gerektiğini ifade etmek istiyorum. Odanın akreditasyon konusunda ciddi bir bilgi birikimi var. Üniversitelerimiz bünyesindeki kaynak araştırma merkezlerimizde aslında laboratuvar ya da personel eğitim, belgelendirme ve akreditasyonunda Oda en azından teknik altyapısı çerçevesinde bir destek unsuru olabilir. Burada sadece sektörün ya da bizlerin konunun paydaşlarının çabası yetmiyor. Bir ortak akıl yaratma gereksinimi var. Yani bir yol haritasına ihtiyaç var. Bu haritada devlet, üniversite, araştırma kurumları, meslek odaları, üretici dernekler, sektördeki işletmelerin bu yapılanma içinde yer alması gerekiyor. Son dönemlerde, Türk Kaynak Teknolojisi Akademisi



atılan olumlu bir adım. Ama bu olumlu adımın geliştirilmesi ve paydaşlarına meslek odalarının da dahil edilmesi gerekiyor.”

Bu konuda birtakım aksamalar olabileceği uyarısında bulunan S.Melih Şahin, AR-GE'ye önem verilmesi gerektiğini de vurguladı. Odanın tüm etkinliklerinde anket çalışmalarında AR-GE'nin sürekli ön plana çıktığını, kriz aşılacaksa başka türlü aşma şansı olmadığını işaret etti. “Değerlerimize ve insana önem vereceğiz; insanı AR-GE temelli kullanıp, onun sonuçlarından hep birlikte yararlanacağız” diyen Şahin, bunun için AR-GE harcamalarının gayrisafi milli hasıladan en az yüzde 2 mertebelerinde pay alması gerektiğini savunarak şöyle konuştu: “Birlikte oluşturulan görüş ve önerilerin uygulamaya yönelik proje bazında çalışmalarla desteklenerek, birlikte üretmenin örneklerinin somutlanmasını ve yaşamla buluşmasını gerçekleştirmemiz lazım. Oda bunu her zaman arzu ediyor. Bu birliktelik ortamlarını da onun için yaratıyor.”



Uluslararası Kaynak Enstitüsü'nde (IIW) şu an 53 üye ülke bulunduğunu, Türkiye'nin 53. ülke olduğunu açıklayan Dr. Tuba Karahan, IIW'da Türkiye'yi Gedik Eğitim Vakfı'nın temsil ettiğini bildirdi. Gedik Eğitim Vakfı önderliğinde kurulan Türk Kaynak Teknolojisi Akademisi'nin kurulma nedeninin kaynak teknolojisindeki çalışmaların ulusal bir çatı altında toparlanabilmesi, tek bir ağızdan bir şey söylenebilmesi ve bu görüşlerin paylaşılabilmesi olduğunu vurgulayan Karahan, Akademi'nin işleyişi hakkında şu bilgileri verdi: "Bu akademi altında yapılacak olan en önemli birim Türk ANB'si (Accredited National Body/Ulusal Yetkili Kuruluş) dediğimiz, Türkiye'de IIW'ya bağlı eğitim veren birimleri denetleyecek olan yetkili ulusal birimin kurulması ve bu ANB'lerin Türkiye'de şu anda mevcut ve daha sonra oluşabilecek diğer ATB'leri (Accredited Training Body/Yetkilendirilmiş Eğitim Kuruluşları) de denetlemesi işlemdir. Bu daha sonra tekrar, IIW'ya bağlı olan, IIW'nun organizasyonuna baktığımız

HEDEF ULUSAL BİR ÇATI OLUŞTURMAK

zaman, bu organizasyon altında öncelikle eğitimlerle ilgili IAB (International Accredited Body) Uluslararası Yetkilendirme Kuruluşu ve bunun altında bazı bölümler var. Eğitime bağlı bizim IIW üyeliğimiz çerçevesinde eğitime bağlı IAB'ye yönelik bizim yaptığımız çalışma şu anda Türk ANB'sinin kuruluşu. Bilimsel teknik faaliyetler var. IIW'nun 16 komisyonunda dünyada 53 tane üye ülkenin katıldığı, yılda bir kere farklı ülkelerde düzenlenen yıllık genel kurullarda o konuyla ilgili, o ülkelerdeki uzman kişilerin fikir alışverişi, standartların oluşumu gibi birçok önemli AR-GE çalışmaları yapılıyor ve Türkiye olarak bizim de orada olmamız ve sesimizi duyurmamız gerekiyor."

Ocak Ayında Ön Yetkilendirme Hakkı Kazanılacak

Türk Kaynak Teknolojisi Akademisi'nde meslek kuruluşlarının da olmasını istediklerini ifade eden Tuba Karahan, bu nedenle geçen Nisan ayında yaptıkları toplantıda tüm meslek kuruluşlarına, birçok firmaya ve kaynakla ilgilenen tüm sektördeki kişilere davetiye gönderdiklerini kaydetti. Belki herkesin ilk toplantıya katılmadığını; fakat bir sonraki toplantıya herkesin katılımını umduklarını dile getirdi. Ocak ayında yapılacak toplantı sonrasında aday statüsünden hemen sonraki statü olan ön yetkilendirme hakkını kazanacaklarını söyleyen Karahan, bu yetki alındığı

takdirde Türkiye'de IIW'ya bağlı eğitim veren tüm eğitim birimlerini denetleme hakkına sahip olduğunu açıkladı. "Şu anda eğer eğitim veren bir birim yoksa, hemen birisinin eğitime başlaması lazım. Çünkü sizin tam yetkiyi alabilmeniz için bir eğitim birimini baştan sona kadar denetlemeniz ve bunu başarıyla yaptığımızı IAB'ye ispat etmeniz gerekiyor" diyen Karahan, Türkiye'nin bu konuda çok şanslı olduğunu, çünkü IIW'ya bağlı eğitim yapan üç tane eğitim birimi olduğuna dikkat çekti. Bundan dolayı bu eğitim birimlerini farklı eğitimlerde denetleyerek tam yetkiyi alacaklarını işaret eden Karahan şu bilgileri verdi: "Ama muhtemelen Ocak ayından itibaren artık şu anda Türkiye'de mevcut olan eğitim birimlerini denetleme hakkına sahip olacak Türkiye. Bu haktan sonra ne olacak? Şu anda üç ATB'nin üçü de IAB'ye bağlı çalışan üç farklı ANB'yle çalışıyorlar. ODTÜ Almanya'yla, Gedik Eğitim Vakfı Fransa'yla, Ege Üniversitesi de İtalya'yla çalışıyor şu anda. Bunların hepsi IAB'nin altında yetkilendirilmiş ulusal kurumlar. Türkiye'deki bu yetkin ulusal kurul kurulduktan sonra bu üç yabancı ANB'nin de Türkiye'de işlem yapmasına gerek kalmayacak. Zaten IAB kuralları çerçevesinde de bu mümkün değil. Bir ülkede kendi yetkili ulusal ANB'si varsa başka bir yabancı ANB'nin çalışması mümkün değil. O yüzden, yıllar önce yapılmış olması gereken bir şey inşallah önümüzdeki yılın ilk çeyreğinde artık yapılabiliyor olacak."

"İŞBİRLİĞİ YAPILMALI"

ODTÜ Kaynak Teknoloji ve Tahribatsız Muayene Araştırma/Uygulama Merkezi kurulduktan sonra hedef olarak ülkemize bilgi akışının sağlanması, eğitim ve belgelendirme, kaynak tekniği alanında araştırma ve geliştirme ve ulusal yapının



oluşturulmasının belirlendiğini; AR-GE, üniversite içerisindeki test çalışmalarının desteklenmesi gibi çalışmaların yanında ülkede bir yapının oluşturulması ve ülkenin bu belgelendirme, sertifikasyon, eğitim konularında kendi ayakları üzerinde durabilmesini hedeflediğini bildiren Zafer Filiz, yabancı bir ANB ile beraber çalışmanın üç nedeni olduğunu ifade ederek şu açıklamalarda bulundu: "Birincisi



teknoloji transferi, ikincisi standartların adaptasyonu, üçüncüsü de bu sertifikasyonu almış olan kurum ve kişilerin uluslararası geçerliliğe sahip belge, sertifika ve diplomalara sahip olabilmeleri. Şu zamana kadar üniversitenin bize sağlamış olduğu olanaklar çerçevesinde, oldukça kısıtlı imkânlarla bu çalışmalar yürütülmekte. Elimizden geldiğince, gerek Makina Mühendisleri Odası'nın gerekse sanayi kuruluşlarının yardımıyla şu ana kadar yaklaşık 700 kaynak mühendisi, yaklaşık 4 bin kaynakçı, 500 kadar kaynak inspektörü eğitimi sertifikalandırılmıştır. Aynı zamanda 30'a yakın yüksek lisans ve doktora öğrencisi desteklenmiş ve bunların paralelinde mümkün olan bütün kongrelerde makalelerle desteklenmeye çalışılmıştır.”

Sorunları Aşmak İşbirliğiyle Mümkün

Kaynak gözetim personelinin yetiştirilmesi için gerekli olan şartların IIW kuralları çerçevesinde belirlenmiş olduğuna işaret eden Filiz, “Bizim unutmamamız gereken, bu kişiler bizim ülkemiz içerisinde yetişecek, bizim ülkemizin sanayisine ve bizlere hizmet verecek olan kurumlarda çalışacaklar” dedi. IIW veya diğer yönergelerin belirlediği temel kriterler yerine getirilirken, aynı zamanda kendi ülke koşullarının da düşünülmesi gerektiğini savunan Filiz, kurs katılımcıları için temel bir akademik seviye sınırlamasının yapıldığını; fakat kaynak tekniği eğitiminin hangi mühendislik dalları için verilecek olduğunun iyi irdelenmesi gerektiğini vurguladı. Bir kaynak denetim personeli vasıflandırılmasından sonra da IIW'nun daha sonra sertifikalandırma sistemine geçmeyi planladığını kaydeden Filiz, “Daha doğrusu, sadece

almış olduğumuz diplomanın geçerliliğini sağlayabilmesi için belli aralıklarla hâlâ bilgi ve becerimizin yeterli olduğunu ispatlamamız gerekecek. Aslıma bakarsanız, bizden hangi seviyede denetim personeli buldurmamız gerektiğini uygulama standartları gayet açık ve net bir şekilde belirlemiş durumda” diye konuştu. “Sonuç olarak; Türkiye'den alınmış, Türk ANB'si tarafından tanınmış ATB'lerle yapılmış bir eğitim sonrasında elde edilmiş olan bir diplomanın bütün ülkelerde ve kurumlar tarafından kabul edilebilirliği bizim ilk hedeflemiş olduğumuz nokta. Bu sorunun aşılabilmesi için bütün sanayi kuruluşlarının, üniversitelerin ve odaların işbirliği yapması gerekiyor. Bu işbirliği sonucunda sanayinin ihtiyacı olan personelin eğitilmesi ve sertifikalandırılmasının mümkün olacağını düşünüyorum.”

“ÖRGÜTLENME MUTLAK GEREKLİ”

Vural Ceyhun ise 18 Ağustos 2008 tarihinde YÖK'ten aldıkları izinle Ege Üniversitesi Kaynak Teknolojisi Merkezini kurduklarını ve eğitimleri planladıklarını açıkladı. Öncelikle altyapının oluşturulması gerektiğini belirten Ceyhun, Manisa Organize Sanayi Bölgesinde kurulu olan Oerlikon A.Ş. Genel Müdüründen eğitimleri sürdürebilecekleri bir laboratuvarı kurmasını talep ettiklerini dile getirdi. Genel müdürün de bu merkezi hibe olarak üniversiteye kazandırdığını açıklayan Ceyhun, 2008 yılının Aralık ayında RINA'nın da (İtalyan Kaynak Enstitüsü) ortaklığı ile yaptıkları protokol çerçevesinde kaynak mühendisi eğitimlerini başlattıklarını kaydetti. 31 Ağustos 2009 tarihinde eğitime başladıklarını ifade eden Ceyhun, “Şu anda eğitim devam ediyor. Eğitimi 20 öğretim elemanı ile sürdürüyoruz.

Bunlardan 12'si üniversite öğretim üyesi, kaynak eğitimi görmüş, doktora düzeyinde öğretim üyeleri. Diğerleriyse, uzman arkadaşlarımız. 25 Ocak 2010'da yeni dönem çalışmalarına başlayacağız. 1950 yılından bugüne hep örgütlenelim, bir araya gelelim, sesimizi duyuralım, bu eğitimi akredite bir şekilde uygulayalım ve bu eğitim sonucunda verdiğimiz belgeler geçerli olsun diye hep konuştuk; ama hep konuştuk, hiçbir zaman eyleme geçilmedi. Artık günü geldi ve geçiyor. Mutlaka bir yerden başlamak gerekir, örgütlülüğü sağlamak gerekir. Odamızın düzenlediği kaynak kongrelerinde de sürekli tartıştığımız konu buydu. Sonuç bildirimlerinde yer alan hususlar, örgütlenmeydi ve kaynak personelinin eğitimine yönelik konulardı. Sabahki konuşmasında TMMOB Başkanı



Vural CEYHUN

Mehmet Soğancı Bey de aynı şeyi tekrar etti. Bir araya gelelim, örgütlenelim, bu örgütün neresi olması gerektiğini de hedefledi, gösterdi. Aynı kanaate katılıyorum. Ticari kaygılardan uzak, ilkeleri belirli bir örgütlenmenin mutlak gerekli olduğuna inanıyorum” dedi.